

Posudek oponenta na magisterskou práci Bc. Markéty Vlasaté „Etika ve vztahu ke zvířatům“

Předkládané práci chybí kritický odstup a přesvědčivost jejího vyznění je pouze osobně-aktivistická. Za hlavní argument pro práva zvířat autorka volí po vzoru Singera princip rovnosti a analogii s rasovou a genderovou diskriminací. Chybí však jakýkoliv kritický rozbor tohoto argumentu, vycházející například z pojetí osoby: lze tento koncept vztáhnout na mimolidské jedince, a jestliže ano, kde se zastaví naše morální ohledy? I komáři pravděpodobně cítí bolest, ale dosti jiným způsobem než jedinci lidští. Frans de Waal, kterého jistě nelze podezírat z necitlivosti ke zvířatům, správně upozorňuje, že přílišné rozpřažení našich morálních ohledů vede v posledku k zanedbávání bližních, např. vlastní rodiny (Primates and Philosophers, s. 164-165).

Práce nešetří odkazy na mocichtivost a necitlivost bělochů (viz s. 63), chybí však jakékoliv zamyšlení nad tím, že celá myšlenka práv zvířat je svrchovaně západní. Bylo by zajímavé korigovat klíše o kořistnictví Evropanů smutnými zkušenostmi tropických biologů, které namnoze svědčí o tom, že míra využívání přírody je především věcí technických prostředků (např. texty V. Novotného o likvidování pralesa se souhlasem Papuánců). Komárek v knize Ochlupeň bližní, autorkou ostatně citované, patrně správně tvrdí, že současný průměrný obyvatel Západu se ke zvířatům chová nejmírněji v celé historii (což ovšem nezahrnuje případy „institucionalizovaného“ zneužívání ve velkochovech a laboratořích). Žijeme v době zemědělské velkovýroby, ale také období, kdy britská Dolní sněmovna prosadila zákaz honu na lišku kvůli utrpení tohoto zvířete (2004). Problém neleží v našem židovsko-křesťanském dědictví, ale v pokrytectví běžného konzumenta, který nad tísnivou skutečností velkochovů přivírá oči.

Autorce činí problém podat historický přehled tématu postavení zvířete, pasáž o alžbětinské Anglii nalezneme v odstavci o římské říši (s. 18). Za největší problém pro magisterskou filozofickou práci však považuji neschopnost autorky konzistentně vyložit filozofický argument. Jako ilustraci uvádím následující pasáž:

„Singer navrhuje představit si, že skutečně neexistuje způsob, jak ověřit, zda někdo jiný pociťuje bolest. Uvádí myšlenkový experiment s blízkým přítelem, který je dokonalou replikou člověka, ačkoliv je ve skutečnosti robot neschopný cokoliv cítit. Jako správný dvojník má však projevy bolesti naučené, a tak i když žádnou bolest ve skutečnosti necítí, její projevy předstírá. Takový případ je podle Singera vhodný pro filozofy, na základě prostého rozumu však není důvod domnívat se, že je náš blízký přítel robot.“ (s. 30-31)

Ačkoliv část výše uvedené kritiky padá na vrub nešvaru rozšířeném ve většině oboru „animal ethics“, který problém odpovědnosti ke zvířatům pojednává ve stylu „buď přestaneme ubližovat jakémukoliv zvířeti, nebo zasluhujeme věčné zatracení“, domnívám se, že autorka nevykázala ve své práci jakoukoliv „přidanou hodnotu“.

Hodnocení

Předkládaný text nedostačuje požadavkům na diplomovou práci, nedoporučuji ji k obhajobě.